

2. Горлач М.І., Кремень В.Г., Політологія наука про політику. URL: https://pidru4niki.com/1781040936307/politologiya/politologiya_nauka_pro_politiku Дата звернення: 05.03.2023
3. Ліпсет С.М.// Хрестоматія з історії всесвітньої політичної думки: навч. посіб. / уклад. М. О. Баргер [та ін.]. — Миколаїв: Видавництво МФ НАУКМА, 2002. — ISBN с. 161.А
4. Ake C. A Definition of Political Stability.. URL: https://www.jstor.org/stable/421552?read-now=1&seq=1#page_scan_tab_contents Дата звернення: 05.03.2023
5. Evans J.R. North Korea's economic crisis: Last chance for denuclearization? Revere. URL: <https://www.brookings.edu/research/north-koreas-economic-crisis-last-chance-for-denuclearization/> Дата звернення: 05.03.2023
6. Frank R. A Question of Interpretation: Economic Statistics From and About North Korea Archived.. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&url=https://www.38north.org/2012/07/rfrank071612/&ved=2ahUKewjttajRq8L9AhXdQvEDHWPdBFgQFnoECAyQAQ&usq=A0vVaw2bk-X82VZLIP2GHNtgfUFQ> Дата звернення: 05.03.2023
7. Globalizing the DPRK? Domestic Developments and Cultural Globalization in North Korean Cuisine on JSTOR. URL: <https://www.jstor.org/stable/27160574> Дата звернення: 05.03.2023
8. Grimes W.W. Japan And Globalization: from opportunity to constraint. URL: <https://www.jstor.org/stable/42704238> Дата звернення: 05.03.2023
9. Huber T.M. Strategic economy in Japan. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&url=https://www.routledge.com/Strategic-Economy-In-Japan/Huber/p/book/> Дата звернення: 05.03.2023
10. Ito T., Hoshi T. The Japanese economy. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&url=https://mitpress.mit.edu/9780262538244/the-japanese-economy/> Дата звернення: 05.03.2023
11. Teasdale B.A. Japanese Tradition and Culture: Aid or Obstacle to Future Success?. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&url=https://www.lehigh.edu/~rflw1/courses/1999/spring/ir163/Papers/pdf/> Дата звернення: 05.03.2023

УДК 342.4

DOI: 10.31733/17-03-2023-109-111

Дар'я АРТАМОНОВА

студентка ННІ права та інноваційної освіти

Науковий керівник:

к.ю.н., доц. **Андрій САМОТУГА**

(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

КОНСТИТУЦІЙНИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ: ОСНОВНІ АСПЕКТИ ТА СУЧАСНІ БЕЗПЕКОВІ ВИКЛИКИ

Конституційний процес є важливою складовою політичного життя кожної країни, оскільки він визначає правові засади функціонування держави. Україна, як суверенна демократична держава, також має свій конституційний процес, який формується впродовж багатьох років і викликає значний інтерес серед політологів та юристів. У цій публікації ми розглянемо основні аспекти конституційного процесу в Україні, а також звернемо увагу на сучасні безпекові виклики, з якими стикається українське конституційне право.

Конституційний процес в Україні розпочався з моменту набуття державної незалежності у 1991 році. Основним документом, який регулює конституційний процес в країні, є Конституція України, прийнята 28 червня 1996 року. Вона визначає основні принципи державного устрою, права та свободи людини, розподіл влади.

Одним із важливих аспектів конституційного процесу є процедура зміни Конституції. Згідно зі статтею 157 Конституції України, зміни до Конституції можуть бути внесені шляхом прийняття Конституційного закону, який підтримує не менше двох третин голосів від конституційного складу Верховної Ради України [1]. Цей процес має високу правову складність та вимагає широкої громадської участі і консенсусу серед політичних сил.

Конституційний процес включає також розробку і прийняття конституційних законів. Конституційний закон має важливе значення, оскільки він визначає основні принципи та норми функціонування держави. Його прийняття зазвичай вимагає особливого

більшості голосів у парламенті та може відбуватися після широких дискусій та консультацій з громадськістю [2].

Україна також має Конституційний Суд, який виконує важливу роль у конституційному процесі. Конституційний Суд вирішує питання конституційності законів, актів Президента, Верховної Ради та інших державних органів. Він забезпечує дотримання конституційних прав та свобод людини, а також вирішує конституційні спори між органами влади.

Український конституційний процес стикається зі значними викликами та складнощами в сучасних умовах. Одним із найголовніших викликів є забезпечення ефективної роботи конституційних інституцій та зміцнення верховенства права. Деякі експерти вказують на необхідність подальшої реформи Конституційного Суду для забезпечення його незалежності та авторитету.

Також важливим викликом є питання децентралізації влади та розширення повноважень місцевих органів самоврядування. Україна активно реформує свою систему місцевого самоврядування з метою забезпечення більшої автономії та впливу на прийняття рішень на рівні громад. Ця реформа передбачає передачу певних повноважень та фінансових ресурсів на місцевий рівень, що сприятиме розвитку територіальної самодостатності та забезпеченню потреб населення [3]. Успішне вирішення цих доленосних для України завдань можливе не лише за умови збереження територіальної єдності та цілісності держави на принципах унітаризму й ефективної організації державної влади, а й наявності дієвого місцевого самоврядування та спроможних територіальних громад. Саме децентралізація виступає одним із важливих компонентів демократичних реформ, сприяє прозорості у діяльності влади, організації та функціонування адміністративно-територіальних одиниць як просторової основи спроможних територіальних громад. Саме дієдатні та самодостатні територіальні громади, у тому числі об'єднані у процесі децентралізаційної реформи, формують стратегію розвитку не лише сіл, селищ і міст, а й регіонів та держави в цілому, визначаючи напрями та механізми здійснення політики у різних сферах суспільного та державного життя, у тому числі й національної безпеки та оборони української держави [4, с. 463-466].

Крім того, одним із сучасних викликів українського конституційного процесу є питання реформи судової системи. Забезпечення незалежності та ефективності судів є важливим завданням для забезпечення правосуддя та захисту конституційних прав громадян. Проведення реформ в судовій системі спрямоване на забезпечення незалежного судочинства, підвищення професіоналізму суддів та доступності юстиції для всіх громадян.

Також необхідно зазначити, що український конституційний процес також стикається з викликами, пов'язаними з міжнародною інтеграцією та адаптацією до стандартів та норм міжнародного права. У контексті європейської інтеграції України, необхідно внести зміни до конституційних положень та законодавства, щоб відповідати вимогам та стандартам Європейського Союзу [5].

Для успішного реагування на ці та інші виклики необхідно проводити широкі дискусії, залучати експертну громадськість та створювати механізми демократичного прийняття рішень. Також важливо забезпечити незалежність та ефективність конституційних органів, зокрема Конституційного Суду, та підвищити рівень професіоналізму суддів [6].

Таким чином, український конституційний процес є складною та важливою сферою політичного та правового життя країни. Шлях до його вдосконалення потребує постійних зусиль з метою вирішення сучасних проблеми. Незалежність і ефективність конституційних інституцій, реформа судової системи, децентралізація влади та відповідність міжнародним стандартам є ключовими аспектами, які потребують уваги та дій.

Україна має потужний потенціал для подальшого розвитку конституційного процесу та зміцнення правової держави. Забезпечення стабільності, розбудова демократичних інституцій та зміцнення верховенства права сприятимуть забезпеченню гармонійного функціонування держави та захисту прав людини.

1. Конституція України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

2. Зубков О. І. Конституційне право України : підруч. Київ : Юрінком Інтер, 2019, С. – 84.

3. Данилюк О. В. Конституційна реформа в Україні: сучасний стан та перспективи. *Юридичний вісник України*, 2021, № 3, С. 93.

4. Конституційно-правові проблеми місцевого самоврядування та децентралізації публічної влади в Україні: монограф. / за ред. д-ра юрид. наук, проф. О. В. Батанова; передм. акад. НАН України

Ю. С. Шемшученка та академіка НАПрН України О. В. Скрипнюка. Київ : Талком, 2021. 498 с.

5. Проект Конституційних змін в Україні: проблеми та перспективи/за ред. Кучеренка О.І., Малишевської І.В. Київ: Юридична думка, 2018, С. – 75-77.

6. Кононенко О.В. Сучасні тенденції розвитку конституційного права України. *Правова доктрина*, 2020, № 3, С. – 46.

УДК 342.721.6

DOI: 10.31733/17-03-2023-111-112

Альберт ВОЛЬТОБРИСОВ

студент ННІ права та інноваційної освіти

Науковий керівник:

к.ю.н. **Ольга ЧЕПІК-ТРЕГУБЕНКО**

(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ РЕПАТРІАЦІЇ В УКРАЇНУ ПІД ЧАС ВІЙНИ

В Україні з 24. 02. 2022 введено воєнний стан [1]. На сьогодні, проблематика даної роботи пов'язана з проведенням репатріації в умовах війни та конфлікту, це може призвести до складнощів та загроз для безпеки репатріантів/біженців, а також ускладнити процес організації та проведення репатріації. Особливо в зоні конфлікту на сході України (території ОРДЛО) існують ризики для безпеки громадян, які повертаються до своїх домівок чи до родичів. Більше того, повернення репатріантів може бути складним через знищення інфраструктури, житла та інших соціальних служб внаслідок бомбардування, мінування та ін.

Отже, репатріація це – повернення до країни походження за вільним та обґрунтованим рішенням біженців. Добровільна репатріація може бути організованою (тобто коли вона відбувається під егідою відповідних урядів та УВКБ ООН) або спонтанною (тобто біженці повертаються власними силами, а УВКБ ООН та уряди практично не беруть безпосередньої участі в процесі повернення) [2].

Важливо також враховувати психологічний стан репатріантів, які пережили стресові ситуації під час конфлікту. Для успішної репатріації необхідна ефективна координація дій між відповідними урядовими органами, міжнародними організаціями та громадськими організаціями, а також забезпечення безпеки та захисту репатріантів та надання їм необхідної підтримки та соціальної допомоги. Ці питання регулюють різні нормативно-правові акти: 1) Наказ МОЗ України «Про затвердження Порядку надання безоплатної первинної правової допомоги у Міністерстві охорони здоров'я України»; 2) Постанова КМУ «Деякі питання надання безоплатної психологічної допомоги особам, які звільняються або звільнені з військової служби, з числа ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членам сімей таких осіб та членам сімей загиблих (померлих) ветеранів війни і членам сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»; 3) Закон України (далі ЗУ) «Про безоплатну правову допомогу»; 4) ЗУ «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я»

Отже, репатріанти та біженці на сході України можуть отримати різноманітні соціальні та психологічні послуги. Деякі з них включають: 1) безоплатна правова допомога у центрах БПД [3]; 2) Безоплатна правова допомога у Міністерстві охорони здоров'я України [4]; 3) Психологічна допомога в реабілітації та реабілітаційна допомога.

Розглянемо поняття що таке психологічна допомога в реабілітації – діяльність, спрямована на відновлення та підтримку функціонування особи у фізичній, емоційній, інтелектуальній, соціальній та духовній сферах із застосуванням методів психологічної та психотерапевтичної допомоги у формах психотерапії, психологічного консультування або першої психологічної допомоги. Психологічну допомогу в реабілітації здійснює клінічний психолог (психолог, психотерапевт) у складі мультидисциплінарної реабілітаційної команди [5]. Згідно ЗУ «Про безоплатну правову допомогу», безоплатна правова допомога – правова допомога, що гарантується державою та повністю або частково надається за рахунок коштів Державного бюджету України, місцевих бюджетів та інших джерел [6].